

assignatura : **HISTÒRIA DE LA MÚSICA MODERNA I
CONTEMPORÀNIA**

codi : 22687

professor/a : Jordi Rifé i Santaló

cicle : segon

quatrimestre : segon

crèdits : 6

tipus : troncal

horari de classe : grup 01 : dilluns i dimecres 15.00-16.30

atenció alumnes :

DESCRIPTOR

L'assignatura pretén incidir en els fets i aspectes més significatius de la Història Musical d'Occident en el període considerat. Aquests fets s'estudiaran tot ubicant-los en el context d'on neixen, apuntat-ne les causes, influències i ressonàncies que possibilitaren llur ulterior evolució.

PROGRAMA

1. Introducció a la Història de la Música. El fenomen sonor i el procés historiogràfic. Tímbrica: acústica i instruments musicals. Forma: temps i procediments formals. Semàntica: llenguatge i recursos expressius.
2. El Renaixement. Concepte. Cronologia Area geogràfica. Característiques generals: la polifonia contrapuntística. La transició vers el renaixement musical. Els teòrics i el Renaixement.
3. L'escola franco-flamenca. Antecedents: J.Dunstable. Generacions franco-flamenques: G.Dufay, G.Binchois; J.Ockeghem, J.Obrecht; H.Isaak, J. des Prez; N.Gombert, J.Clemens, A.Willaert. Humanisme i música: la *Musica Reservata*.
4. Els estils nacionals i la música instrumental al Renaixement. El renaixement musical a Itàlia, França, Anglaterra, Alemanya i Espanya. Música de tecla i música per llaüt. Els consorts i els virginalistes anglesos.
5. El Manierisme musical. Concepte. Cronologia. El madrigal: d'A.Willaert i C. de Rore a C.Gesualdo.
6. La Reforma i Contrareforma i la música. L'ideari luterà i la música: el Coral. Trento i la música. La música religiosa de G.P. da Palestrina, O. Di Lasso i T.L. de Victoria.
7. El Barroc. El concepte de barroc en música. Seqüenciació cronològica. El 1er. Barroc a Itàlia: la *Camerata Fiorentina* i el naixement de l'òpera: C.Monteverdi.

La policoralitat i la música instrumental: els Gabrieli. L'emancipació instrumental: G.Frescobaldi. La cantata i el oratori.

8. El 1er. i 2on. Barroc, Barroc inicial a Alemanya: H.Schütz, S.Scheit, J.H.Schein. Barroc mig a Alemanya: Buxtehude i l'orgue; a Itàlia: G.Carissimi i l'oratori; a França: J.B.Lully i el ballet de cour, M.A.Charpentier; a Anglaterra: H.Purcell i l'òpera.
9. El darrer Barroc. La sonata i el concerto grosso: A.Corelli. A.Vivaldi. França: el clavicèmbal: F.Couperin; òpera i teoria de la música: Ph.Rameau. L'obra de J.S.Bach i G.F.Händel: música per a tecla, vocal i instrumental.
10. Els estils Preclàssics. Característiques. Cronologia i localització. Rococó, Estil Galant i *Empfindsamkeit*. L'Escola de Mannheim. K.P.E.Bach i l'*Sturm und Drang*.
11. El Classicisme. Concepte. Característiques tímbriques i formals. Aspectes estètics i sociològics. L'obra de W.A.Mozart i F.J.Haydn: la Simfonia, la música de cambra i el Concert. L'òpera mozartiana. La música religiosa.
12. El Romanticisme. Concepte. Cronologia. Característiques. La música en el pensament dels filòsofs i literats. La primacia de la música instrumental. El culte al passat. Aspectes sociològics.
13. El primer Romanticisme. L. van Beethoven entre el Classicisme i el Romanticisme.
C.M. von Weber i F.Schubert: l'òpera i el lied a Alemanya fins 1830. La Simfonia i la música per a piano a Alemanya: F.Mendelssohn i R.Schumann. L'òpera italiana, la simfonia i la música per a piano a França: G.Rossini, H.Berlioz i F.Chopin.
14. El segon Romanticisme. Cronologia. Característiques. Música pura i música de programa. F.Liszt i el poema simfònic. R.Wagner i la *Gesamkunstwerk*. L'òpera italiana: G.Verdi i G.Puccini. L'òpera lírica i la música instrumental francesa: C.Gounod, C.Franck i C.Saint-Saëns. La simfonia i el lied alemany: J.Brahms, A.Bruckner i H.Wolff.
15. La música religiosa del romanticisme. Les corrents socials: nazarens i cecilians. Les misses de F.Schubert i A.Bruckner. L'obra religiosa de G.Rosini i G.Donizetti.
L'Oratori: F.Schubert, F.Mendelssohn, F.Liszt, C.Franck i C.Gounod. El *Requiem*: L.Cherubini, H.Berlioz, J.Brahms, G.Verdi, A.Dvorak, C.Saint-Saëns i G.Fauré.
16. Els Nacionalismes. Concepte. Cronologia. La descoberta del Folklore. Noruega: E.Grieg. Finlàndia: J.Sibelius. Bohèmia: F.Smetana i A.Dvorak. Rússia: M.Glinka, el grup dels cinc i P.I.Txaikovsky. Països Hispànics: L'obra i l'ideari de F.Pedrell, I.Albéniz i E.Granados.
17. El rebrot dels Nacionalismes. Característiques. Hungria: B.Bartok i Z.Kidaly.

Rússia: S.Prokofiev i D.Shostakovitx. L'obra de M. de Falla i la resposta hispànica.

18. El Neoclassicisme i la reacció anti-impresionista. E.Satie i el Grup dels Sis. La personalitat de P.Hindemith. Les vanguardies de mitjan segle XX: O.Messiaen. P.Boulez i el Serialisme.
19. Música concreta: P.Schaeffer i P.Henry. Música electrònica i electroacústica: K.Stockhausen. Música aleatòria: J.Cage. Música estocàstica: I.Xenakis. La presència del jazz en el repertori europeu del segle XX. Música i cinema. La música minimal. El *New Age*.

AVALUACIÓ

Examen final: desenvolupament d'un tema, qüestions breus i comentari d'audició.

BIBLIOGRAFIA

- ABRAHAM, G.: *Historia universal de la música*, ed. Taurus, Madrid, 1986.
- BAINES, A.: *Historia de los instrumentos musicales*, ed. Taurus, Madrid, 1988.
- BELTRANDO-PATIER, M.C.: *Historia de la Música*, ed. Espasa Calpe, Madrid, 1996.
- BONASTRE, F.: *Música y parámetros de especulación*, Alpuerto, Madrid, 1977.
- BONASTRE, F.: *Introducció a la història de la música*, ed. de la Universitat Oberta de Catalunya, Barcelona, 1999.
- COPLAND, A.: *Cómo escuchar la música*, Fondo de Cultura Económico, Mèxic, 1970.
- DE CANDÉ, R.: *Diccionario de la Música*, Edicions 62, Barcelona, 1982.
- DONINGTON, R.: *La Música y sus instrumentos*, Alianza ed., n° 1192, Madrid, 1986.
- DAHLHAUS, C.: *Fundamentos de la historia de la música*, ed. Gedisa, Madrid, 1997.
- DUFOURCQ, N.: *Breve Historia de la Música*, Fondo de Cultura Económico, Mèxic, 1995.
- FUBINI, E.: *La estética musical desde la Antigüedad hasta el siglo XX*, Alianza ed., Alianza Música, n° 31, Madrid, 1988.
- GROUT, D., PALISCA, C.: *Historia de la Música occidental*, vol.I i II, Alianza ed., Alianza Música, n° 15, Madrid, 1990.
- HARNONCOURT, N.: *Le discours musical*, Gallimard, París, 1984.
- KAROLYI, O.: *Introducción a la música*, Alianza ed., n° 607, Madrid, 1975.
- LANG, P.H.: *La música en la civilización occidental*, Eudeba, Buenos Aires, 1979.
- MICHELIS, U.: *Atlas de Música*, vol.I i II, Alianza ed., Madrid, 1982.
- RANDEL, D., editor: *Diccionario Harvard de música*, Alianza ed., Alianza Dictionarios, Madrid, 1997.
- RAYNOR, H.: *Una historia social de la música*, ed. Siglo XXI, Madrid, 1986.
- SADIE, S., editor: *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, 20 vols., Macmillan Pub., Londres, 1980 (6ª ed.).
- SADIE, S.: *Guía Akal de la Música*, ed. Akal, Akal Música n° 7, Madrid, 1994.
- SALAZAR, A.: *Conceptos fundamentales en la Historia de la Música*, Alianza ed., Alianza Música, n° 35, Madrid, 1989.

SALAZAR, A.: *La Música, como proceso histórico de su invención*, Fondo de Cultura Económico, Mèxic, 1978.

SCHOLES, P.: *Diccionario Oxford de la Música*, vol. I i II, Edhasa, Barcelona, 1984.

STEVENS, D., ROBERTSON, A.: *Historia General de la Música*, 4 vols., ed. Istmo, col.Fundamentos nº 5, Madrid, 1972.

VALLS, M.: *Para entender la Música*, Alianza ed., Madrid, 1978.

N.B.: La bibliografia específica serà tramesa en el transcurs dels diversos temes.